

KATAKAL

Ročník V.

25. 2. 2024

Číslo: 12

DRUHÁ PÔSTNA NEDEĽA

R.: Pred tvárou Pána budem kráčať v krajine

Mk 9, 2 - 10

Ježiš vzal so sebou Petra, Jakuba a Jána a len ich vyviedol na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil. Jeho odev zažiaril a bol taký biely, že by ho nijaký bielič na svete tak nevybielil. A zjavil sa im Eliáš s Mojžišom a rozprávali sa s Ježišom.

Vtedy Peter povedal Ježišovi: „Rabbi, dobre je nám tu. Urobme tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“ Lebo nevedel, čo povedať; takí boli preľaknutí. Tu sa utvoril oblak a zahalil ich. A z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj milovaný Syn, počúvajte ho.“

A sotva sa rozhládli, nevideli pri sebe nikoho, iba Ježiša. Keď zostupovali z vrchu, prikázal im, aby o tom, čo videli, nehovorili nikomu, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych. Oni si toto slovo zapamätali a jeden druhého sa vypytovali, čo znamená „vstať z mŕtvych“.

Udalosť Ježišovho premenenia na vysokom vrchu nás spája s jedným z najvýznamnejších momentov izraelského národa: dar Zákona a Zmluvy na hore Sinaj. Evanjelista nás odkazuje na knihu Exodus. Po uzavretí zmluvy vyliatím krvi býčkov na oltár a pokropením ľudu, Mojžiš vystupuje na vrch, zostupuje Pánova sláva a zahaľuje vrch šesť dní. Potom Boh volá Mojžiša k sebe. Mojžiš je tam štyridsať dní a štyridsať nocí a dostáva príkazy týkajúce sa bohoslužby. Evanjelista Marek začína svoj úryvok: „O šesť dní vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a Jána a len ich vyviedol na vysoký vrch do samoty.“

Mimochodom, aj Mojžiš mal vystúpiť k Pánovi s Áronom, Nadabom a Abiuom a sedemdesiatimi zo starších. Výslovné menovanie troch Mojžišových spoločníkov nám spojenie uľahčuje.

Podľa rozprávania knihy Exodus, toto je minimálne už druhý Mojžišov výstup na vrch. Spoločných tém s Markovou staťou je viacero. Vrch zakryje oblak, z ktorého bude počuť Boží hlas, ktorý chce docieľiť, aby ľud veril Božiemu poslovi naveky. Ďalšou spoločnou témou je očistenie šiat.

Mojžiš vystupuje na vrch a dostáva prvý balík prikázaní, medzi ktorými je aj Desatoro. Potom sa uzatvára zmluva medzi Bohom a jeho ľuďom a následne Mojžiš vystupuje na vrch znova o šesť dní a dostáva druhý balík prikázaní, o čom sme už hovorili.

Ako už bolo povedané, Marek týmito odkazmi prepája udalosť Ježišovho premenenia s celou udalosťou daru Zákona a Zmluvy. Ježiš tak ako Mojžiš vystupuje na vrch so svojimi blízkymi spoločníkmi. Novým elementom je však to, že, už premenený, stretáva tu Mojžiša spolu s Eliášom. Známe sú vysvetlenia, že títo dvaja predstavujú Tóru/Zákon a prorokov, teda celú starozákonnú tradíciu, ktorá je v dialógu s Kristom.

Peter si chce ponechať všetkých troch a dať ich na rovnaký stupeň – každému svoj stánok. Skutočne, je niekoľko prvkov, ktoré sú v oboch statiach zhodné: Tak ako na Sinaji aj tu sa zjavuje oblak. Tak ako na Sinaji aj tu z neho počuť Boží hlas. Tak ako na Sinaji aj tu tento hlas chce byť svedectvom o definitívnej legitimitate – na Sinaji Mojžiša, tu Ježiša. Avšak novozákonný príbeh má dôležité špecifikum: Z oblaku znie: „TOTO je môj milovaný syn, počúvajte ho!“ A keď oblak zmizne, ostáva iba Ježiš.

Boh daroval na Sinaji svoj Zákon a Zmluvu svojmu milovanému synovi: izraelskému národu, ktorý si mal pri tomto zjavení oprat' šaty, teda očistiť sa – podľa predstavy, že pred Boha sa môže človek postaviť len očistený.

Evanjelium zjavuje, že milovaným Božím synom je Ježiš a v ňom celé ľudské pokolenie. Aj Ježišov odev zažiari belobou, teda čistotou, ale takou, ktorú žiadny bielič (nemyslí sa nejaký prípravok, ale človek, ktorého remeslom bolo bielenie šiat) na tomto svete nedokáže zabezpečiť – to dokáže iba Boh.

Človek sám sa na stretnutie s Bohom nedokáže pripraviť žiadnymi rituálmi očisťovania. Dokáže ho takým urobiť jedine Boh sám skrze jednotu s Kristom, lebo jeho treba počúvať.

Keď teda Ježiš zažiari v Božej sláve, zažiari okolo neho spoločenstvo. Mojžiš a Eliáš so svätými starej zmluvy a Peter, Jakub a Ján so svätými novej zmluvy sú zhromaždení okolo Ježiša v jedinej skúsenosti spoločenstva.

Ak ideme hlbšie, v tejto udalosti sa zjavuje božské spoločenstvo vo vnútri Trojice: Otec dáva zaznieť svojmu hlasu a oblak slávy, čiže prítomnosť Ducha Svätého, je prostredím v ktorom sa uskutočňuje premenenie Syna. Áno, Ježišovo premenenie sa javí ako predzvesť spoločenstva, ktoré nás všetkých čaká v Kráľovstve, ako prvotina sveta, ktorý je úplne v znamení Božej krásy a slávy!

Od nás, ktorí hľadáme na toto tajomstvo, sa žiada iba prijatie Otcovho hlasu, ktorý implicitne vyhlasuje Ježiša za svoje Slovo: „Toto je môj milovaný Syn, milujte ho, počúvajte ho!“ Velké prikázanie zverené Izraelu: „Počuj, Izrael!“ Slovo, ktoré sa stalo telom, ktoré sa stalo ľudským v Ježišovi, ktorý nám s konečnou platnosťou oznámil neviditeľného Boha. Pre nás všetkých tak toto evanjelium predstavuje veľkú výstrahu: Ježiš nemôže byť projekciou našich želaní, nie je Bohom, ktorého si predstavujeme a vytvárame podľa našich prianí a ktorého milujeme preto, lebo sme si ho vlastnými rukami vytvorili. Nie, on je Ježiš Kristus podľa Písma: aby sme ho poznali, treba načúvať Slovu obsiahnutému v celom Písme, ktorého srdcom je evanjelium!